

Părintele Calistrat

**CHEILE
ÎMPĂRĂȚIEI**

Editura Blassco

Autor: **Părintele Calistrat**

Editor: **Lucian Borleanu**

Redactor: **Dragoș Manu**

Tehnoredactare: **Elena Manu**

Coperta: **Dragoș Manu**

Copyright © Editura Blassco

Toate drepturile pentru ediția de față sunt rezervate Editurii Blassco.

Reproducerea parțială sau integrală a textului, sub orice formă sau prin orice mijloace, sunt permise numai cu acordul scris al Editurii Blassco.

Comenzile pot fi transmise pe adresa:

Editura Blassco

București, Strada Miron Costin nr. 19, sector 1

telefon/fax: 021.222.53.16

e-mail: blasscoeditura@yahoo.ro

www.librarie-universala.ro

ISBN: 978-606-8971-11-7

Cuprins

Credința dreaptă și sănătoasă. Ce este credința?.....	5
Credința strâmbă care nu ne mântuiește.....	15
Virtutea nerăutății mântuiește.....	27
Rugăciune – cale luminoasă către Dumnezeu.....	37
Inima înfrântă și smerită.....	47
Credința în Dumnezeu – neputință, înțelepciune sau sminteală?	55
Pravila – rugăciune sau lectură?	65
Cuvântul dumnezeiesc – între cinstire și necinstire	81
Atâta frică?! Pentru ce?!	97
Credința vie – har și virtute	109
Oare doar diavolul e de vină?!	123
Mântuirea – un gând ce frământă pe fiecare	137
Dușmanii închipuiți ai mântuirii oamenilor	153
Fericita liniștire – maica sănătății sufletești	167
Lumina lăuntrică din lumina faptelor bune	179
Învierea duhovnicească din lucrarea faptelor bune	193
Învierea lui Hristos, Izvorul mântuirii. Maica Domnului, Izvorul Tămăduirii	207
Ordinea lăuntrică în lucrarea mântuirii	219
Luarea aminte la adevărata apocalipsă	231
Sănătatea trupească și sufletească	243
Gândul cel bun și gândul cel rău	247

păgâne, Regele David Psalmistul a afirmat cu tărie: „Toți dumnezeii neamurilor sunt demoni – iar Domnul cerurilor a făcut!” (Ps. 95, 5), iar „idolii neamurilor sunt argint și aur, lucruri făcute de mâini omenești” (Ps. 134, 15). În acest context, putem vorbi de o credință adevărată, deosebită de cele mincinoase, întemeiată pe Revelația divină (făcută omului de către Dumnezeu), plecând de la altarele de piatră ale jertfelor Vechiului Așezământ al Legii mozaice și până la altarele euharistice întemeiate pe Jertfa lui Hristos pe Crucea la Golgota, Care ridică, spală și șterge păcatele lumii, Sfântul Altar al Bisericii, „stâlp și temelie a adevărului” (I Tim. 3,15), despre care Hristos a vestit: „Casa Mea casă de rugăciune se va chema!” (Mc. 11, 17).

Învățătura acestei credințe sfinte și adevărate este cuprinsă în Sfintele Scripturi pe de o parte, și transmisă din generație în generație și de la o persoană la alta prin graiul viu al conștiinței dogmatice și canonice a Sfintei Tradiții, pe de altă parte. Adevărul de temelie al credinței este chiar Persoana Cuvântului întrupat: „Cuvântul S-a făcut trup” (In. 1,14). El este Cel Care ne-a transmis voia Tatălui din Cer, prin care să ne putem mântui, bazându-ne tocmai pe adevărul incontestabil al acesteia: „cerul și pământul vor trece – dar cuvintele Mele nu vor trece!” (Mt. 24, 35). Pentru a convinge conștiința lumii pământești, Sfânta Evanghelie ne dă mărturia glasului dumnezeiesc din Cer: „Acesta este Fiul Meu Cel iubit întru Care am binevoit – pe Acesta ascultați-L!” (Mt. 17, 5). Iar Domnul Iisus este adevărat ca Fiul lui Dumnezeu prin ascultarea Sa față de Tatăl: „nu caut voia Mea, ci voia Celui Care M-a trimis” (In. 5, 30). Și de aceea Hristos este centrul de greutate al credinței creștine: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața” (In. 14, 6). Dumnezeu Se descoperă pe Sine lumii cu Nume universal: „Eu sunt Cel ce sunt” (Ies. 3, 14), „Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul” (Apoc. 21, 6), „Eu sunt Lumina lumii!” (In. 8, 12).

Aceste mărturii sunt temeiurile credinței creștine care adevăresc atât divinitatea Mântuitorului Hristos, cât și atotputernicia și măreția Părintelui Său Atotțiitorul: „La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul (Fac. 1, 1). Despre El, Sfântul Ioan Damaschin scrie: „Poate toate câte vrea, dar nu vrea toate câte poate!” Astfel, cele arătate constituie suportul credinței creștine în Dumnezeu și în lucrarea Lui mântuitoare în lume prin Unul-Născut Fiul Său. Este ceea ce stă la baza legăturii dintre om și Dumnezeu. Și de aceea Hristos răspunde celor care Îl resping din viața lor: „De n-aș fi venit și nu le-aș fi vorbit, păcat nu ar fi avut; dar acum n-au cuvânt de dezvinovățire pentru păcatul lor!” (In. 15, 22) și „de nu aș fi făcut între ei lucruri pe care nimeni altul nu le-a făcut – păcat nu ar fi avut!” (In. 15, 24); „dacă nu veți vedea semne și minuni nu veți crede!” (In. 4, 48); „dacă v-am spus cele pământești și nu credeți – cum veți crede cele cerești?!” (In. 3,12). Astfel de afirmații – pe cât de simple par, pe atât de greu sunt de pătruns; și pe cât sunt de adânci pe atât sunt de importante!

Așadar, din cuvintele Scripturii învățăm că sfânta credință nu este o simplă stare psihică, ci e un dar divin, care se revarsă în om pe măsura implicării acestuia în cunoaștere și descoperire. Credința ni se descoperă (adică ni se revelează) prin auz: „credința este din auzire, iar auzirea prin cuvântul lui Hristos” (Rm. 10, 17). „Saule, Saule, de ce Mă prigonești?” (Fapte 9, 4) – îl întreabă Hristos Cel înviat pe Pavel, viitorul Său Apostol, în drumul spre Damasc. Iată minunea – inexplicabilă rațional, dar profund convingătoare și suficient de puternică pentru a face din rău bun, și din necredincios, credincios! Prin urmare, credința este o putere, o împuternicire primită de la Dumnezeu. Nu știm nici clipa și nici pricina lucrării ei. Dar știm că: „celor ce vor crede, le vor urma aceste semne: în Numele Meu,

demoni vor izgoni; în limbi noi vor grăi; șerpi vor lua în mână – și chiar ceva dătător de moarte de vor bea, nu-i va vătăma; peste cei bolnavi își vor pune mâinile – și se vor face sănătoși!“ (Mc. 16, 17-18). Exemplul cel mai concludent în această privință este vindecarea unui olog din Ierusalim, la Poarta zisă Frumoasă, de către Sfântul Apostol Petru: „prin credința în Numele Lui Iisus, pe acesta pe care îl vedeți și îl cunoașteți l-a întărit Numele lui Iisus, iar credința cea întru El i-a dat lui întregirea aceasta a trupului înaintea voastră, a tuturor!“ (Fapte 3,16).

Măreția credinței nu poate fi tâlcuită în cuvinte omenești. Pentru că nu are dimensiuni concrete, nu are gradație de încărcare, nu dispune de repere de detectare după care să măsoare în omul credincios intensitatea credinței lui. Credința mută munții. Iar ca să muți un munte îți trebuie credință (surprinzător!) doar cât un grăunte de muștar, pentru ca să poruncești muntelui – iar acesta să te asculte și să se arunce în mare: „Dacă veți avea credință în voi cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: «Mută-te de aici dincolo!» – și se va muta; și nimic nu va fi vouă cu neputință!“ (Mt. 17, 20).

Dar atunci, care este oare calitatea credinței noastre cotidiene, nelucrătoare – de vreme ce noi nu putem face astfel de lucruri, adevărate în Sfintele Scripturi ca fiind întru totul posibile atunci când cu adevărat crezi sincer și curat?... Să ascultăm ce ne răspunde Hristos cu privire la modul în care pretindem că-I suntem credincioși și că-L urmăm: „puțin credincioșilor“ (Mt. 6, 30), „neam necredincios și îndărătnic, până când voi fi cu voi? Până când vă voi suferi pe voi?“ (Mt. 17, 17), „Mă căutați nu pentru că ați văzut minuni, ci pentru că ați mâncat din pâini și v-ați săturat!“ (In. 6, 26); „deși v-am spus – și tot nu credeți!“ (In. 10, 25). „Cu Beelzebut, căpetenia demonilor, scoate pe demoni!“

(Lc. 11, 15) – exclamau cleveitorii Adevărului, doborâți de puterea credinței celor smeriți și a lucrărilor ei: „Cu ce putere faci Tu acestea? Și cine Ți-a dat puterea aceasta?!“ (Mt. 21, 23); „Cine este Acesta care iartă și păcatele?!“ (Lc. 7, 49). Aici Hristos ne arată măsura pregătirii cu care se poate săvârși minunea: „acest neam de demoni nu iese decât numai cu rugăciune și cu post!“ (Mt. 17, 21).

Un semn al credinței este curățirea și sfințirea trupului și a sufletului (a minții și a inimii) prin asceză și prin rugăciune. Așadar, ceea ce este important e că la temelie credinței adevărate stau faptele din viața noastră – curăția viețuirii trupesti și sufletești, postul și rugăciunea: „Iisus S-a suit în munte, ca să Se roage singur“ (Mt. 14, 23); „a fost dus de Duhul în pustie, timp de patruzeci de zile, fiind ispitit de diavolul. Și în aceste zile nu a mâncat nimic; și, sfârșindu-se ele, a flămânzit“ (Lc. 4, 1-2). Vedem limpede, deci, că Mântuitorul este un Izvor de credință, un Foc nestins de putere: „Foc am venit să arunc pe pământ – și cât aș vrea să fie acum aprins!“ (Lc. 12, 49). Acest foc este Lumina Adevărului dumnezeiesc care a strălucit în lume împărăția cea cerească sub chipul văzut al Bisericii lui Hristos, la care oamenii pot deveni părtași prin propria lor voință de a împlini lucrările credinței celei sfinte adevărate prin puterea Duhului Sfânt, Domnul de-viață-Făcătorul: „Și I-a zis Ioan: «Învățătorule, am văzut pe cineva scoțând demoni în Numele Tău, care nu merge după noi, și l-am oprit, pentru că nu merge după noi». Iar Iisus a zis: «Nu-l opriți, căci nu e nimeni care, făcând vreo minune în Numele Meu, să poată, degrabă, să Mă vorbească de rău. Căci cine nu este împotriva noastră este pentru noi!»“ (Mc. 9, 38-40).

Alt semn al credinței îl constituie lumina vederii sănătoase a lucrurilor: „luminătorul trupului este ochiul“ (Mt. 6, 22). Dacă ochiul e curat și trupul va fi curat; dacă

ochiul e murdar, și trupul va fi murdar. Prin urmare, tot așa, luminătorul sufletului este mintea. Dacă suntem întunecați la minte, atunci tot sufletul ni se întunecă. Credința dă puterea minții: „Iisus le-a deschis mintea ca să priceapă Scripturile“ (Lc. 24, 45). Toate vin din puterea credinței – care, însă, se cuvine să fie dreaptă, nu strâmbă! Căci poate exista și o credință strâmbă, reflectată de pildă în cuvintele mai-marelui sinagogii: „Șase zile sunt în care trebuie să se lucreze: venind într-acestea deci, vindecați-vă – dar nu în ziua sâmbetei!“ (Lc. 13, 14). Tot așa precum credința dreaptă se vedește în situații precum cea a întâlnirii dintre orbi și Iisus: „Doi orbi se țineau după El strigând și zicând: «Miluiește-ne pe noi, Fiule al lui David!»». După ce a intrat în casă, au venit la El orbii, iar Iisus i-a întrebat: «Credeti că pot să fac Eu aceasta?». Zis-au Lui: «Da, Doamne!». Atunci S-a atins de ochii lor, zicând: «După credința voastră, fie vouă!». Și s-au deschis ochii lor!“ (Mt. 9, 27-30). Cine a deschis ochii orbilor: Iisus Însuși sau credința lor?... Este evident că darul dumnezeiesc a lucrat eficient acolo unde a aflat deschiderea deplină a inimii! Căci s-a făcut chiar și o verificare a curăției cererii adresate – precum și Biserica ne învață: „Cele bune și de folos sufletelor noastre (...) de la Domnul să cerem!“ Căci Hristos a răspuns unora și altora: „Nu știți ce cereți!“ (Mt. 20, 22). Ceea ce verifică cererea adresată Domnului din gura noastră este puterea Duhului Sfânt, care trebuie să fie în desăvârșit acord cu puterea credinței noastre, tot așa precum și cuvintele cererilor noastre trebuie să fie în deplin acord cu cuvintele învățăturilor lui Iisus: „Eu sunt Vița, voi sunteți mlădițele; cel ce rămâne întru Mine iar Eu întru el – acela aduce roadă multă; căci fără Mine nu puteți face nimic!“ (In. 15,5); „orice pom care nu face roadă bună – se taie și se aruncă în foc!“ (Mt. 7,19). Oare la ce se referă Hristos prin astfel de cuvinte grele? Ne răspunde Proorocul Isaia: „poporul

acesta se apropie de Mine cu gura și Mă cinstește cu buzele – dar cu inima este departe de Mine!“ (Is. 29,13). Nu degeaba se roagă atât de stăruitor Psalmistul: „inimă curată zidește întru mine, Dumnezeu!“ (Ps. 50,11) căci „inima înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi!“ (Ps. 50, 18). „Milă voiesc, iar nu jertfă!“ (Mt. 9,13): zdrobirea inimii prin căința pentru păcatele săvârșite este calea de străpungere a împietririi necredinței. Credința nu poate încălzi inima murdară, pătimașă, plină de vrăjmășie, de ură și de răutate: „din prisosul inimii grăiește gura!“ (Mt. 12, 34). Căci „în vremurile cele de apoi unii se vor depărta de la credință, luând aminte la duhurile cele înșelătoare și la învățăturile demonilor, prin fățarnicia unor mincinoși, care sunt înfierăți în cugetul lor“ (I Tim. 4, 1-2); și de aceea „m-am rugat de ucenicii Tăi ca să-l alunge, dar n-au putut!“ (Lc. 9, 40).

Cam așa ceva facem și noi, creștinii: negoț cu Dumnezeu; ne jucăm „de-a credința“. Răspunsul la o astfel de atitudine ne vine tot din Scripturi: „Credeti voi că pot să fac Eu aceasta?“ (Mt. 9, 28). Poate face Dumnezeu tot ceea ce cerem noi?... Și așa, plini de rușine în fața propriei noastre neputințe înaintea Celui Atotputernic, plecăm ochii trupului la pământ, dar îi înălțăm pe cei ai sufletului către Cer: „Cred, Doamne – ajută necredinței mele!“ (Mc. 9, 24). *Dar cam așa cerem noi, cei de azi: cu îndoială, atmosferă ca de tombolă, cumva ca la loterie: „dacă o fi, o fi; dacă n-o fi, n-o fi!“... Nu acesta este semnul adevăratei credințe! Semnul dreptei credințe vine din cuvinte demne de laudă și de aducere-aminte a toată verticalitatea morală, a toată demnitatea, a toată îndrăzneala și a toată vrednicia. Iar Scripturile abundă de asemenea exemple: „Deșteaptă-Te! Pentru ce dormi, Doamne?!“ (Ps. 43, 25); „Vorbește, Doamne, că robul Tău ascultă!“ (I Regi 3, 10); „Da, Doamne – dar și căinii mănâncă din fărâmiturile care cad de la masa stăpânilor lor!“ (Mt. 15, 27); „Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul*

meu, ci numai zi cu cuvântul – și se va vindeca sluga mea!“ (Mt. 8, 8). Uneori, atunci când răspunsul divin pare că întârzie, iar nereușitele îl copleșesc, omul grăbește către hulire, la deznădejde și cărtire: „Va putea, oare, Dumnezeu să gătească masă în pustiu?! (...) Oare va putea da și pâine, sau va putea întinde masă poporului Său?!“ (Ps. 77, 22-24). Precum atunci când ne străduim, totuși, și perseverăm în rugăciune, se iscă și murmure de convingere și de întărire: „Oare nu ardea în noi inima noastră când ne vorbea pe cale și când ne tâlcuia Scripturile?!...“ (Lc. 24, 32).

Toate minunile din viața noastră – existența personală însăși, sănătatea, puterea, inteligența, lupta cu ispitele, credincioșia, evlavia, credința sănătoasă și curată – toate acestea sunt daruri de la Dumnezeu pentru care ni se cuvine să Îi mulțumim prin faptele cele bune, săvârșite ca niște mici jertfe personale, aduse ca ofrandă Celui Preaînalt: „Ce voi răsplăti Domnului pentru toate câte El mi-a dat? Paharul mântuirii voi lua și Numele Domnului voi chema!“ (Ps.115, 3-4); „Iubi-Te-voi, Doamne, vârtutea mea! Domnul este întărirea mea și scăparea mea și Izbăvitorul meu!“ (Ps.17,1). Ceea ce trebuie subliniat, însă, este că din faptele credinței nu fac parte și acele fapte pe care uneori noi le socotim ca fiind ale credinței. Obișnuim să credem că Dumnezeu ne încearcă credința. Cu ce scop ar face-o? Cu ce să-L convingem noi pe Dumnezeu de autoritatea noastră spirituală câtă vreme orbecăim în patimi?!... Nu e decât o iluzie rezultată din părerea de sine, dintr-o pietate împinsă la extrem și îmbrăcată în vorbe mieroase, meșteșugit împletite, cu scopul de a ne confecționa noi înșine impresia trăirii unei minuni, a unei cercetări a noastre de către Dumnezeul Cel viu. Scrie Sfântul Apostol Pavel: „Știi că un astfel de om a fost răpit în Rai (fie în trup, fie în afară de trup – nu știi, Dumnezeu știe!) și a auzit cuvinte de nespun, pe care

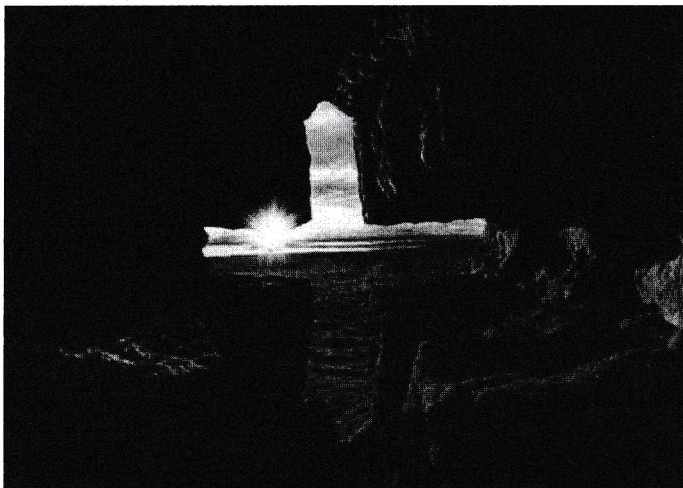
nu se cuvine omului să le grăiască“ (II Cor. 12, 3-4), „cele ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit iar la inima omului nu s-au suit – pe acestea le-a gătit Dumnezeu celor care Îl iubesc pe El!“ (I Cor. 2,9); „iar mie să nu-mi fie a mă lăuda decât numai în Crucea Domnului nostru Iisus Hristos“ (Gal. 6,14) căci „nu eu mai trăiesc – ci Hristos trăiește în mine!“ (Gal. 2, 20).

„Dumnezeu a încercat pe Avraam“ (Fac. 22,1). Nu știa Dumnezeu cine este și ce poate Avraam? Bineînțeles că știa! Prin Avraam, însă, a arătat lumii portretul omului curat în credința sa și trainic ancorat în Dumnezeu. Căci a lăsat toate moșiile și averile și a plecat (deși bătrân) din Urul Caldeii tocmai la Hebronul Canaanului, acolo unde a odihnit la masa sa Sfânta Treime, iar apoi a dus pe Isaac la junghiere, netăgăduind în sufletul său făgăduința divină, adeverindu-și credința prin cuvintele: „va îngriji Dumnezeu de oaia jertfei Sale!“ (Fac. 22, 8). La rândul său, și Iov cel mult-răbdător, încercată fiindu-i credința prin lucrarea diavolului (din îngăduința lui Dumnezeu), are totuși atâta putere lăuntrică de comunicare cu Dumnezeu, încât I se adresează așa cum nimeni nu ar fi îndrăznit vreodată: „Nu mă osândi, ci lămurește-mă, ca să știu – pentru ce te cerți cu mine? Care este folosul Tău, când Tu ești aprig și disprețuiești făptura mâinilor Tale și ești surăzător la sfatul celor răi!“ (Iov 10, 2-3). După ce primește lovitură după lovitură și ajunge sărac și lepădat la groapa de gunoi, plin de lepră, Iov primește însă răsplata credinței sale: „încinge-ți coapsele ca un viteaz iar Eu te voi întreba – și tu îmi vei răspunde“ (Iov 38, 3). Hristos Însuși a spus: „Părintele Meu – de este cu putință, treacă de la Mine paharul acesta! Însă nu precum voiesc Eu – ci precum voiești Tu!“ (Mt. 26, 39).

Astfel de aspecte ne dau imaginea clară a puterii credinței din om, a transparenței gândirii și trăirii în virtutea manifestării acelor fapte – care fie învie, fie omoară

credința din noi: „credința fără fapte este moartă“ (Iac. 2, 26); „după roadele lor îi veți cunoaște“ (Mt. 7,16) căci „orice pom bun face roade bune, iar pomul rău face roade rele. Nu poate pom bun să facă roade rele, nici pom rău să facă roade bune!“ (Mt. 7, 17-18). Căci roadele credinței sunt și roadele care ne direcționează viața: „vor ieși cei care au făcut cele bune – spre învierea vieții, iar cei care au făcut cele rele – spre învierea osândirii!“ (In. 5, 29). „Dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este credința voastră“ (I Cor. 15, 17); „cel ce va crede (...) se va mântui“ (Mc. 16, 16). „Eu sunt Păstorul cel bun. Păstorul cel bun își pune sufletul pentru oile sale!“ (In. 10, 11). „Eu sunt Pâinea cea vie Care S-a pogorât din Cer; cine mănâncă din Pâinea aceasta va fi viu în veci!“ (In. 6, 51).

Și tot sfânta credință ne îndeamnă: „cel căruia i se pare că stă neclintit – să ia seama să nu cadă!“ (I Cor. 10, 12); „și nu ne duce pe noi în ispită – ci ne izbăvește de cel rău (Mt. 6, 13).

Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu, ci numai zi cu cuvântul ...“ (Mt. 8, 8)

Credința strâmbă care nu ne mântuiește

„Nu oricine îmi zice «Doamne, Doamne!» va intra în împărăția cerurilor!“ (Mt. 7, 21) „Adevărat zic vouă: mai înainte de a trece cerul și pământul, o iotă sau o cirtă din Lege nu va trece până ce se vor face toate!“ (Mt. 5,18) „Se vor scula hristosi mincinosi și prooroci mincinosi, și vor face semne și minuni ca să ducă în rătăcire, de se poate, până și pe cei aleși.“ (Mc. 8, 22) „Mulți Îmi vor zice în ziua aceea: «Doamne, Doamne, au nu în Numele Tău am proorocit, și nu în Numele Tău am scos demoni, și nu în Numele Tău minuni multe am făcut?!» Dar atunci voi mărturisi lor: «Niciodată nu v-am cunoscut pe voi. Depărtați-vă de la Mine cei ce lucrați fărădelegea!»“ (Mt. 7, 22-23) „Chiar dacă noi sau un înger din Cer v-ar vesti altă Evanghelie decât aceea pe care v-am vestit-o – să fie anatema!“ (Gal. 1, 8) „Iar mie – să nu-mi fie a mă lăuda decât numai în Crucea Domnului nostru Iisus Hristos!“ (Gal. 6,14) „Nu eu mai trăiesc – ci Hristos trăiește în mine!“ (Gal. 2, 20).

Deși au trecut două milenii de când au fost scrise, epistolele Sfântului Apostol Pavel își păstrează până astăzi întreaga valoare literară, morală și duhovnicească care le-a consacrat în istoria cugetării umane ca adevărate capodopere ale gândirii și reflexiei teologice universale. Harul de care sunt pline a hrănit și hrănește încă generații întregi de creștini dornici de mântuirea pe care o aduce omului apropierea de